

Cumhuriyet

KURUCUSU: YUNUS NADI (1924-1945) BAŞYAZARI: NADİR NADI (1945-1991)

GÖZ UCUYLA

TÜRKEL MİNİBAŞ

Klakson Borazanlar...
ve Millennium Şarkıları

Kaç kişi 999'dan 1000 yılına sağlıklı girmişti? Kaç çocuk o gece doğmuştu? Kaç aynı gecenin sabahını görmeyen öldürülmüştü?

Kaç harami kralın sofrasında yer bulmuştu, 999'dan 1000'e giriş kutlamaları sırasında? Kaç fişi şarap içmişlerdi?

Kaç derebeyi köylüsünü o gece satmıştı, bir-kaç sığır buduna? Kaç antlaşma yapılmıştı, daha fazla toprak uğruna?

Yoksa I'nci 1000 yılın defteri de II'nci 1000'in-ki gibi bazı kendini bilmezlerce didiklenmesin diye şenliklerle rafa mı kaldırılmıştı?

Bereket versin II'nci 1000'e ait bildiklerimiz I'ncisi gibi değil. Anlaşmalar, belgeler, istatistikler, cami kapısına bırakılan bebekler gibi orman kıyısında bekleyen evrak çantaları...

Kameralar kimin kimlerin sofrasında yer aldığı-nı anında görüntülüyor. Gazeteler yapılan anlaş-maları boy boy yayımlıyor.

Kısacası, her şey açık saçık ortada. İş, kimin ki-me borazan olduğunu anlamaya kalıyor.

★★★

999'lardan 1000'e geçenleri bir yana bırakıp... 57. hükümetin IMF'ye sunduğu "İyi Niyet Mektubu"na şöyle bir baktığınızda bile: 1999'dan 2000'lere Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerde yaşa-yanların nasıl geçirileceği ortada.

İlk bakışta ülke ekonomilerini dibe vurmaktan kurtarmak için yapıldığı izlenimi veren iyi niyet mektuplarıyla yapılan anlaşmalar, temelde:

- devlet ile piyasalar
- piyasalar ile siyaset
- siyaset ile kamu arasındaki egemenlik ilişki-lerini yeniden düzenleyerek "küreselleşmeyi" tek seçenek haline getirmektedir.

Ne var ki... Ulusal bağımsızlık ilkesini hiçleye-rek devleti sermayenin koruyucusu haline getiren; siyasetin piyasaların çıkarları doğrultusunda şe-killendiği, kamunun çıkarlarını "fayda ve kâr" ek-senine oturtan stand-by anlaşmalarının hiçbirini bu toplumlar için sürpriz değildir.

Sonuncusu Seattle'da yapılmaya çalışılan yar-ım yüzyıllık uluslararası konferans ve round ta-rihi üzerine oturmaktadır. Bu tarih iki taraflı (BIT) ve çok taraflı (MAI vb.) yatırım ve ticaret anlaş-malarıyla da belgelenmiştir.

"Bir bilene güven" me tembelliğinden kurtulu-namadığından olsa gerek bu anlaşmaların hiçbi-ri irdelenmediği gibi, irdelenenlere de kulak asan olmamıştır, ama... Yine de hükümetler uygula-mada ortaya çıkacak muhalefeti önlemek için köklü taahhütleri içeren "iyi niyet mektupları" ha-zırlayarak sistemin çıkarlarının ülke çıkarlarının önünde geldiğini kabul ettiklerini belgelemek zo-rundadırlar.

Türkiye'nin III'üncü 1000 yılın ilk yüzyılına girer-ken imzaladığı niyet mektubu da aynı özellikte bir belge niteliğindedir. Bu nedenle de 57'nci hükü-mette görüşülmesine ve bakanların fikrinin alın-masına gerek görülmemiş; birkaç bürokrat tıra-şından hazırlanmıştır. Sadece bu durum bile önü-müzdeki millennium'da:

- Seçilmişlerin atadıkları üzerinde bile yönetim erkine sahip olmayacağını;
- Gelir dağılımını düzenlemek adına da olsa devletin hiçbir koşulda piyasalarda yer alması ya da piyasalara müdahale etmesinin söz konusu ol-madığını;
- Sermayenin piyasalardaki payını azaltacak her türlü engeli ortadan kaldırmakla yükümlü olduğu-nu; göstermektedir.

Kısacası devlet, üretimin iki asil faktörü olan emek ve sermaye arasındaki "koruma-kollama terci-hi"ni bu kez kesin olarak sermayeden yana yap-maktadır.

★★★

Yazının boğuntusundan çıkıp meseleyi görsel-leştirmek için gelin Tiyatro Fora'nın Kadıköy'de-ki Banış Manço Kültür Merkezi'nde sahnelediği Da-rio Fo'nun "Klakson Borazanlar ve Bırtlar" oyu-nundaki Fiat'ın ünlü patronu Gianni Agnelli'yi canlandıran Tufat Karabulut'un son tiradına uza-nalım.

"...artık sadece bizler, büyük sanayiciler Kapi-tal'i okuyup çalışıyoruz. Özellikle de şurasını "Tek iktidar, finansal ekonomik güçtür, yani holdingler, çokuluslu sanayiler, bankalar, pazarlar, mallar... Ya-ni kapital! ... Şunu kafanıza iyice sokun: Güç ben-de! Ben devletim! Benim temsil ettiğim kapital-devlettir!"

Duyduğuma göre önümüzdeki günlerin müzi-ği klakson borazanlar eşliğindeki "millennium şar-kıları" imiş!

Mutlu yıllar!

turkmini@superonline.com